

DISCURSU PHILOSOPHICO,

קבורה

SEU

SEPULTURAM
VETERUM,

Ex occasione Cap. Es. XIV. v. 20.

MEDIATORIS ADFULGENTE FAVORE!

*Notu. Ampliss: FACULT. cujus interest,
in florentiss. Academia Aboënsi,*

SUB TUTAMENTO

Adm. Reverendi & Præcellentissimi Domini

M. DAVIDIS LUNDI
Sacrar. Lingv. Prof. Ord. Regii, Pastoris
Parocciæ Pæmar. meritiss. Præceptoris
& Promotoris pio animi cultu æter-
num devenerandi,

Publico rectè judicantium examini insinuat

Auctor & Respondens

MARTINUS ARV: FLORINUS,

Austro-Finno:

Ad iv. Id. Oct. A. ch. dc. xcv. hor. & loc. solitis.

Impr. apud JOHANNEM WALLIUM.

SACRÆ REGIÆ MAJESTATIS
MAGNÆ FIDEI VIRO,

*Reverendissimo in CHRISTO
Patri ac Domino,*

DN. JOHANNI
GEZELIO,

S.S. Theologiæ DOCTORI longè
Excellentissimo, Dicecesios Abo-
ënsis EPISCOPO Eminentissimo,
Regiæ ad Auram Academiae PRO-
CANCELLARIO Magnificentissi-
mo, Consistorii Eccl. PRÆSIDI
Gravissimo, Patrono & Promotori
Maximo, summa animi reve-
rentia semper suspi-
ciendo,

TEMPORALEM ÆTERNAMQUE
FELICITATEM!

Reverendissime PRÆSUL.

ac DOMINE,

iquidem ab ipsis cunis sa-
crarum rerum ingenti fla-
gravi desiderio, quod &
postea auctum, cum in agro Do-
mini laboratores fuisse prolixum
Majorum meorum percepi ordi-
nem; jam etiam eò ætas inclinare
videtur, ut certum mihi vitæ eligam
genus: ideo tanto magis accendor,
quod pretium rei optimæ rectius
æstimare didicerim cum ætate,
atq;

atq; videam simul illustres illos fa-
voris radios, quibus *Mæcenæ Maxime*,
Musarum Cultores omnes, a-
deoqve me etiam minimum inter
iplos, amplecti soles. Hinc de-
crevi si Sanctissimo Numini vi-
sum fuerit, me Sacro Ordini addi-
cere, eâ constantiâ ut neminem pa-
tiar me ab hoc instituto dimovere.
Quamobrem devota mente, me to-
tum unicè Tuo *Patrone Summe* con-
secro ac commendo Patrocinio,
submissè orans, ut me una cum
partu hoc immaturo, sereni T.
vultus subire conspectum, Tuam-
que per gratiam, ad ulteriorem suc-
crescere maturitatem benignè per-
mittas, indubia spe fretus, fore ut
submisso voto annuas. DEUM im-
mortalem suspiriis veneror arden-
tiss.

tiff. velit *Reverendiss.* Tuam Pater-
nitatem, cum tota Nobilissima Fa-
milia, in seram & quietam susten-
tare canitiem! Ut Summi Numi-
nis propagetur gloria, & bonorum
omnium felicissimè promoveantur
commoda! quod ex intimis vove-
bo visceribus constantissimè

Eminentissimi PRÆSULIS ac DOMINI

Humilimus Cliens

MART: FLORIN:

Viris proluxa eruditione & exi

Pl. Rev. Clariss. Doctiss.

Dn. M. HENRICO FLORINO,

Pastori in celebri Kimittöensium Eccl.
digniss. Præposito adjacentis distri-
ctus graviss. Patruo humilimis ob-
sequiis colendo.

Dn. THOMÆ FLORINO,

Pastori Lampenl. vigilantissimo, Pa-
rentis loco suspiciendo.

Dn. ALEXANDRO KEPPLERO,

Plurimorum redituum Inspectori
prudentissimo,

*His ambobus ut Nutritiis per annos
merita filiali obsequio*

Dn. ERICO FLORINO,

Ministro Eccl. Lampenl. laudatiss. sanguine
ut mihi juncto ita honoratissimo.

Dn. STEPHANO

Sacellano in Jämså indefesso.

PATRONIS ET EVER

MULTOS ANNOS

Hasque primitias studiorum, in perpetuæ filialis
tum humiliter &

Auctor

mia prudentia præclaris laudatisq;
Eximii, Humanissimisque,

**Dn. CHRISTOPHORO
FLORINO,**

Pastori in Jämsä meritissimo, Pa-
trui adinstar, devenerando.

Dn. ARVIDO FLORINO, Past.
in Ahas optimè merito, Patri meo pro-
pens. sempiternis obseq. prosequendo.

**Dn. ANDREÆ PRYTZ/
Consultori & Secretario inclutæ Civ:
Aboëns. accuratissimo & dexterrimo,**

*benè multos liberaliss. ita ob eadem
aternum observandis.*

Dn. JOHANNI WANÆO,
Sacellano Biernoëns. perassiduo, fraterna
sinceritate adamando.

**SWANSTURPÆ/
Fautori & amico certissimo.**

**GETIS OPTIMIS
ET FELICES VOVEO,**
observantiæ, d. bitaq; gratitudinis monumen-
officiosè litto

Et Resp.

JUVENI

Decoris moribus, honesta vita, & literarum studiis commendabili multum

DN. MARTINO
FLORINO,

Amico, Commiliti & Sympatriotæ
meo per dilecto

Brevibus hisce sincerè acclamo :

Mέσας σέργε Φαλάς κέ τ' ὀφειλομεναῖσι
τέραριε
τιμαῖς, ΦΛΩΡΙΝΕ, καὶ χήσεις αὐτὰς
χαρμέσσις.

Τὲδ' δοκῆς ἔρδων ἔτως τελέθεις πολύμο-
χθῆ.

Ξύσμαῖα μὲν χρηστὰ κάμνων καὶ ἐλεύθερα
πανήη.

ΦΛΩΡΙΝΕ ἀμφιβόλως μὲν ἔχω, σὺ πανόλ-
βιῶ ἔσση.

Αὐτοχουδίας

DAVID ΡΟΥΝΤ.

Sfwer
Ehrebörne/ Hederlige och Wäl-
lärde

Herz MARTINUM
FLORINUM,

De frije Konsters berömmelige
Studiofum,

Då han sitt lärda Arbete om forna
Begräfningz Seder lätt i Liu-
set uthgå :

Wed hugsen Tancka ha sig til
förundran dragit
Hwad forna werlden giordt/
hwad nu en meera fan

Wår Tijdz Förfarenheet/ men endast
säija kan

Den lärda Alderdom/ och äldren nu
förtagit;

Giör större äldren wår än ähren of til-
lagit/

At

Alt och den senre wärld med wördna
tager an/

Det af wår Lesnadz deel odödlighe-
ten wan/

Wårt Rampn/ at låta bli af glömskos
Rost betwagit.

Alt i det förra ha wår Her FLORINUS
fådt

Med Himlens dyra Nåd/ meer än
ett lyckligt mått/

Kan hwar med fågna see (Den Momus
icke reetar

Til någon wijdrig Doom) af det
han nu här wijst :

Dy skall och följa / at den Dygd och
Lärdom leetar

Med Åhva/ Gunst/ och Lof/ bör städze
blifwa spijst.

För skyldig Quel - Dufkning
giffwit af

GABRIEL JUSLENIO.

CANDI-

CANDIDO ET NIGRO LECTORI,

S. P. P.

Aud immeritò mirari subis
 quod amplissimum nobilissi-
 mumque hoc argumentum,
 & dignius quàm ut brevè
 præconio deprædicetur, intra
 paucas sustinuerim coarctare pagellas, cum
 & iudicii elaborationem exactioris, & exten-
 sionem operis mereretur prolixioris: quàm operã
 si cui placeret defungi, quam spatiosus hic da-
 retur excurrendi campus? Infinitos namque
 & diversissimos diversarum gentium ritus
 (ut apud multas elegantissimos lectorem mi-
 rum in modum delectantes, ita apud plures
 turpissimos, quos dum apud me perpendebam, ob-
 stupui, steteruntq; comæ, & vox faucibus hæsit)
 omisi. Consciuis virium mearum & facultatum,
 ea potissimum quæ mihi perplacuerunt, volu-
 docto dextre Philosophantium choro exhibere
 pensitanda. Nostras ceremonias circa hunc
 actum, cum nemo inter nos facile eas ignoret,
 silentio transivi. Necessum etiam heic est de-
 precari culpam quam infantia hic produnt
 nota, quæ ut charitatis tegantur pallio & favo-
 ris illustrentur jubare, enixè petendum. Meum

*animum verò erigunt hujusmodi cogitationes :
Sicut lex dum sancitur, non id agitur ut om-
nibus in universum applicari possit, sed
tantum ut majori parti & in summam proficiat:
sic nec ego id in votis habeo, ut exilis hic
meus ingenii fœtus singulorum arrideat pa-
lato; Sed si vel alicui probari poterit, mihi
erit satis :*

Nam,

Cunctis qui placet non credo quod
modo vivat, &

Qui omnibus placere studet nemini tan-
dem placet. Quapropter Callimachi i-
stius affectus superciliosos, qui in aliorum
vitiis notandis sunt lyncei, sed in propriis ca-
cutiunt instar talparum; qui alteri de ni-
hilo dicunt contumeliam, & ipsi ha-
bent, quod in se verè possit dici; qui a-
liorum rectè facta malè loquendo depravant,
& depravatione sua malum machinantur, ac
optima quæque in deteriore interpretantur
partem; qui calumniantur ut semper aliquis
adbereat; qui ex veritate pauca, ex opinione
æstimant multa; hos inquam, ut omnium bi-
pedum impurissimos, non moror, sed manum
operi admodeo. V. Tu vero mi optime DEUS

Da

*Da facilem cursum atque audacibus annie
cæptie!*

PUNCTUM PRIMUM.

§. I.

NAE Philosophorum, tam veterum quam recentiorum, placita sicco prætereamus, de deseramusve, paucis iisq; brevissimis, antequam rem aggredimur, ipsam, nominis introspeciemus indolem. *Ἐτυμολογίαν* quod spectat: amandatis ineptis quorundam deductionibus, descendit tam nomen Hebræum קבורה a radice קבר, quam Græcum *ταφὴ* à *th. θάπρω*, & Latinum Sepultura à Sepelio. His itaq; ulterius anxie inhærere, tanto minus ducimus necessum, quanto magis Etymon hic cuivis perspectum esse credimus & obvium: sed potius maturandum ad *ὁμωνυμίαν*; quæ haud immerito appellatur errorum genitrix. Circa vero illam notamus: quod accipitur (a) pro Sepulcro, quod propriè loquendo est locus in eum finem con-

structus, ut cadaver offave hominis contineat. In quo significato usurpari a-
 junt Doctores in jure Canonico, in ver-
 bis: *Effodi Sepulturâ*. Et alibi dum di-
 citur: *In Sepulturis Christianorum requies
 est defunctorum*. Idem Sacra pagina in-
 digitat voce קבורה Gen. xxxv, 20.
 Deut. xxxiv, 6. (β) Translatè pro im-
 peritia literarum. Ut in isto Senecæ:
Vita sine literis est vivi hominis sepultura.
 (γ) Pro funeratione atque ipso sepeli-
 endi actu. Ut Cicero i. Tuscul. c. XLIII.
*Etiam de humatione & sepultura dicendum
 existimo*. Et Plin. *Post sepulturam alie
 manium ambages sunt*: Quæ acceptio ad
 nostrum pertinet institutum. Συνώρυμα
 autem sepulturæ sunt: Humatio, Exe-
 quiæ, Justa, ταφή, ἐνλαφιασμός, קבורה.
Humanitas â Cic. Orat. pro Quin-
 tio. *Misericordia & humanitas* â Sen. de
 benef. l. v. c. 20. tum *Misericordia &
 pietas*. Τὸ γέρας θανόντων. *Honor supremi-
 tatis. Necessarium pietatis officium*: quibus
 Titulis â certis deprehenditur appellari
 auctoribus.

Atque sic foribus, intraturis atrium, five rem consideraturis, patefactis, præprimis circa antecedentia ostendendum est, non paucos ritus ante exsequias & rebus humanis exempti hominis fuisse observatos. Et quidem (α) Exosculationis: ut Patriarcham Jacobum in complexu & osculis Josephi obdormivisse legimus Gen. L, I. Auctor etiam est Svetonius Augustum Cæsarem in osculis Liviae defecisse. Existimabant namque ut peregre abeuntes, ita cursum conficientes vitæ osculo valedictionis excipiendos. In cæcitate vero paganorum, fugientem morientis animam, Parens aut cognatus proximus, appposito hiatu excipere conabatur. (β) Clausionis luminum à sanguine proximo factæ. *Joseph imponet manum suam oculis tuis*, Gen. XLVI, 4. Quæ consuetudo Græcis quoque fuit familiaris. Ita Hom.

Ὅυ μὲν οὖνε πατήρ καὶ πόντια μήτηρ
Ὅσσε καὶ παρῆσσι θανόντι. Iliad 2.

Romanis etiam frequentissima: *Morientibus oculos operire, rursusq; in rogo patefacere, Quiritum magno ritu sacrum est; ita more condito ut neque ab homine supremum eos spectari fas sit, & caelo non ostendi nefas,* ait Plin. l. ix. c. 37. Ovidii est hic in hanc rem versus:

Ille meos oculos comprimat, ille tuos.

Atq; oculos mortui clausuram querere dextram
 Lucan. l. v. vs. circiter 276. (γ) Lotionis triplicis. I. βαπτισμῶ τῶν νεκρῶν, ablutionis cadaveris. Sic Tabitham mortuam postquam lavissent, posuerunt ἐν ὑπερώῳ Act. ix, 37. Illyricos ter tantum refert Ælianus per universam lavari vitam, post partum, & cum nuptias inirent, tum post mortem. II. βαπτισμῶ ἀπὸ νεκρῶν, ablutionis pollutionis, accersitæ ex contactu denati: Ita homo nescius improviloque casu pollutus lotionem mundatus est aliqua, Num. xix, 11. 12. Eccl. xxxiv, 29. III. βαπτισμῶ ὑπὲρ νεκρῶν, lotionis pro mortuis, quomodo quidam exponendum censent locum Apostolicum 1. Cor. xv, 29. Usitatum hoc

hoc fuisse Christianis haud bene institutis sententia est Goodwini. Vicarium tale baptisma qua modum suum alicunde ita describit dictus scriptor: *Quando aliquis Cathecumenus moritur, tum vidus quidam subter lecto recumbit, accedentibus aliis, qui mortuum rogant, num baptizari velis? qui cum respondere non possit, pro ipso responsum dat subter lecto jacens, aitque se velle baptizari; Et sic baptizant ipsam vice mortui scenam quasi in theatro agentes.* Quomodo autem ἀτομῶν fit Apostolum loco allegato ad errorem talem respexisse in praesentia pluribus discutere superfedemus. (d) Pollincturæ, quæ imprimis in ipsa consistit unctione. Hujus tres dantur causæ: I. Physica, ut putredo & foetor à corpore arceatur diutius. II. Civilis, quia hic honos praesertim honoratis exhibebatur viris. III. Mystica, ut esset testificatio fidei de resurrectione corporum & symbolum ἀφθαρσίας seu incorruptibilitatis futuræ. Vid. Doct. Qvenst. in Antiq. Eccl. quem ritum ab Ægyptiis hausisse

Judæos, Tacit. Hist. l. v. affirmat. Hic autem tenendum: licet ab Ægyptiis corpora condire didicissent Hebræi, non tamen sicut illi corpore exenterato (quam exenterationem a Romanis & Græcis esse servatam negat Plin. l. vii. c. 25. *Quomodo, inquit, elati alias revivixissent?*) & terebro per nares extracto; ut exemptis illis humoribus corpus à putredine esset tutius: uti Herod. & Diodorus condituram describunt nobilium, Vid. Reiz. not. ad Goodwinum: sed absque ulla sectione, combustis super illud aromatis (prout inferius in Punct. sec. audiemus) corpus, externè unxerunt. Vix vero omnes Judæi talem adhibere unctionem; non enim adeo repente factuisset Lazarus, si omnino unguenta & aromata fuissent ei applicata. Deinde in involutione: Vestibus cujusvis statui convenientibus intuebant funerandos, Græci. Ut Hom. de funere Patrocli:

Ἐν λεχέεσσι δὲ θείης ἑαυτῷ λιπὴν κάλυψαι,
 Ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς· καθύπερθε δὲ φάρσιν
 λευκῶν. Ἡο

Honoratiores Spartanorum *πορφύρεα καὶ
 Φοινικίδη* indutos legimus in Plut. Om-
 missis Atheniensibus & Romanis, qui
 hunc ritum etiam magnificè, observa-
 runt; audiamus Salmasium, qui di-
 cit: *Caput Salvatoris parvo linteo involu-
 tum fuisse, toto interim corpore fasciis re-
 ligato, a pedibus usque ad fauces, instar in-
 fantis fasciis inclusi.* Faciem sudario ob-
 tectam habuisse Judæos patet ex Joh.
 xx, 7. manus & pedes, *καπέλαις*, institis
 sive vestibus tæniatim scissis collectos
 fuisse apparet ex Joh. xix, 40. & Hist.
 Lazari Joh. xi, 44. Quo in Apotheosi
 alludit Prud,

*Solvite jam læta redolentia vincula sorores,
 Solus odor sparsi spiramen aromatis afflat.*
 Præterea sanctissimæ salutis nostræ san-
 ctissimum corpus *συνδόνι καὶ ἰσπῶν* invo-
 lutum esse ait Mat. xxvii, 59. Reliquos
 ritus utpote de corpore mortui floribus,
 hedera & lauro coronato; De funali-
 bus; lampadibus & cereis circum fu-
 nus aurea super candelabra accensis;
 De Eucharistia quam quidam supersti-

tiosè & prophanè mortuis ingerebant; De signis apud Christianos campana datis, alicubi ante funeris deductionem, alibi dum funus ducitur, alibi utraque vice; De funeris indictione; De nostris ceremoniis (quas vid. in Ord, Eccl. c. xviii. aliisque constit. Regiis) ob angustiam præterimus pagellarum. Quod autem adeo brevibus usi sumus sententiis, easque quam paucissimis (non tamen ut voluimus sed ut potuimus) inclusimus verbis, quod in sequentibus quoq; DEO benedicente, acturi erimus, causa est, ne in magnam molem excrescat opus & duplici ratione, ob prolixitatem & infantiam sit molestum. Benivolum itaque obtestamur lecturum ne brevitatem nostram (quæ nonnullis ignavia videtur) nobis vertat vitio.

§. III.

Dum ad *νεκροφορίαν* nos conferimus, videndum ne pro mortuis efferramus vivos. In memoriam revocamus

ex-

exemplum, quod alicubi accidisse referunt Homines: Furem noctu Sacras ingressum fuisse ædes tradunt, atque ex imprudentia cum pectus nuper sepulti hominis comprimeret pede, digito ejus detracturus anulum, bolus en! faucibus qui inhæsit resiliit; quo factum est, ut defunctus resideret repente. *Spiritus enim interdum humanis est inclusus corporibus, sed motus sunt occulti, devinctique sensus, ut vivant ne ejusmodi corpora, an non, baud intelligatur facile, ut D. differit Calixt. de immort. animæ.*

§. IV.

Tempus, quo efferebatur vita functus, tam varium fuit, quam variæ ipsæ gentes. Solonem legimus cavisse edicto, ut denatorum ante lucem exportarentur cadavera. Romani primitus nocturnum observabant tempus: postea vero in funeribus indictivis ista exolevit consuetudo; ab illis

autem qui funebri pompa propter inopiam efferri non poterant, servatus is est mos. A Saræ, Abrahami & cæterorum Patriarcharum Regumque Ebræorum exemplis, nec non Christianorum, excepto persecutionis tempore, colligere licet, funera ab iis non post vesperum, non intempesta nocte, sedmero ducta fuisse die. Funus Papæ in S. Petri templum deferri, nocte reponi in Capella majori & tandem noctu sepeliri refert Christoph. Marcel. l. i. Sacrar. ceremoniarum sect. xv. c. 2. Unde, nocturnum tempus noctis filio convenientissimum esse, dicit Doct: Qvenst.

§. V.

Munus subeundi funera, apud Romanos proximis plerumque heredibus datum.

- - - - - cadaver

Unctum oleo largo nudis humeris tulit heres
Horat. l. ii. sat. v. Magistratui vero Senatoribus & Patritiis, si de Repl. præclare meritorum funera, ut Jullii Cæsaris

faris &c. portari debebant, sed vilioris fortunæ plebis efferendi cura vespillonibus dabatur. Quod alteri post Neronem Orbis monstro Domitiano ingenti cum dedecore contigisse dicunt Eutrop. & Suet. Porro fortunatiores Romanorum lecticis (vid. & 1. Sam. iii, 31.) Viliores autem Sandapilis; iisque apertis si pulchra facie; quam sæpe fucare solebant, tectis vero & involutis si fuere deformi. Vel larvis iis impositis, quæ faciem repræsentabant eorum; unde larvata nominata sunt funera à Kornmanno. Christianos quoque antiquitus nunc tecta nunc aperta detulisse funera, referunt Nys. & Greg. Naz.

§. VI.

Pompa feretrum (*supremi funeris instrumentum* ab Ambr. dictum) partim præibat, partim sequebatur, prælatis itidem facibus & cereis; addito etiam cantu nec non psalmis & cruce, quam Christiani tanquam gloriæ trophæum præferunt. Romanorum funera plurimi lecti in
strati

strati præcesserunt. Imperatorum ac Nobilium cadaveribus, insignia honorum & majorum imagines proluxa præportabantur. serie. Græcis & Romanis frequentes fuere Præficæ tum siticines, qui præficiabantur planctui, illæ assa ingeminabant voce, hi tubis in Senatorum & tibiis in plebejorum canebant funeribus. Apud Ebræos quoque legimus מְקַוְבְּנוֹת lamentatrices fœminas. Jer. ix, 17. Quæ lacrymas ut modo nominatæ eliciebant Præficæ. Tumultus etiam ἀυλῆων fit mentio Math. ix, 23. In horum locum Justinianus Imperator substituit Psaltrias, & ne cui funeri Psalmodia deesset, destinavit Alceteria. Unde Christiani Psaltriis pro Præficis sunt usi. Hunc morem Rex Africæ Gensericus cum vetuisset, conquestus est de eo Victor Uticensis: *Quis, dicens, Sustineat atque possit sine lacrymis recordari, dum præciperet nostrorum corpora defunctorum sine solemnitate hymnorum cum silentio ad sepulturam perducere.* Causam cur hymni

circ

circa tale adhibiti sunt negotium, dat Hieron. Hom. iv. in Ep. ad Heb. *Dic mihi quid sibi volunt istæ lampades tam splendidae? Nonne sicut Athletas mortuos comitamur? Quid etiam hymni? Nonne ut DEUM glorificemus, eique gratias agamus, quod jam coronavit discedentem, quod a laboribus liberavit, quod a timore liberatum apud se habet.* Ita corpora demortuorum deferri cum honore & multitudine comitantium fuisse solent pluribus Gentibus docent Historiæ profanæ & sacræ. Gen. I, 7. 2. Sam. III, 31. Math. IX, 23. Luc. VII, 12.

§. VII.

Inter alia mœroris argumenta, Græcis, Romanis, Ægyptiis, Assyriis &c. multis, fuere sectio crinium, laceratio vestium, aspersio pulveris, elevatio & complosio manuum, pectoris & femorum percussio, tum incisio corporis; ab impiis Judæis quoque admissa, qui ritus ultimus erat interdictus Lev. XIX, 28: XXI, 5. Deut. XIV, 1. Nos hic etiam intuemur æter-

æternum omnium sospitatore[m] lugentem & lacrymas fundentem ad monumentum Lazari cujus vestigiis nos insistere decet. Ut enim tristitia est naturalis, & nec Philosophia vel imperium tollit affectus, ita nec nos omnem improbamus luctum: sed potius eos qui puerperia lugent, natosque deflent, ac funera contra, lætitiâ, cantu lusuq[ue] celebrant, dicimus invertere naturæ ordinem. Quia habitum lugentium, prisca temporibus ut etiamnum magna ex parte is erat pullus, i. e. niger. Postea vero Romanos, præsertim feminas album colorem in signum assumpsisse legimus mœstitiæ. Adhuc, sicut defuncti elogia filius, vel alius sanguine junctorum, aut in eorum defectu vir alias doctissimus, pro rostris prosequebatur Romæ: sic in Ægypto Sacerdos ex suggestu, omnem vitæ seriem dicta & facta &c. recensebat: & si vitia prævaluere, honore funeris privatum fuisse fert Alex. ab Alex.

PUN-

PUNCTUM SECUNDUM.

§. I.

Atrium, sive exequiales inspeximus apparatus, jam domus se lustrandam offert. Quam hic dicimus esse subjectum in quo seu locum (â forma **קבר** speluncam, vel ab actu **קבר** sepulcrum dictum : ubi cadavera nostra condita secundum Redemptoris generis humani expectent adventum. Alphonsus Tostatus quidam Ep. Hisp. dicit : *Nunquam fuit mos sepeliri corpora mortuorum intra civitatem, nisi apud Christianos, quâ intra civitatem & prope templa habent loca in usum sepeliendi mortuos sacrata, quæ appellant cœmeteria.* Legimus tamen Lycurgum præcepisse, ut denatos Spartani in ipsis urbibus & prope Deorum templa cooperirent humo ; *ut Laconica juvenis assuesceret non metuere mortem.* Græcos verò casco ævo in Deorum Fanis sepelivisse demortuos, l. vi. demonstrat Arnob. Quibusdam locus sepulturæ in medio datus est foro. Ut, *Cæpio frater*

B

Ca-

Catonis in foro Aeni, quæ in Thracia est, teste Plut. sepultus fuit. Multi & quam plurimi sunt, qui Romæ sub ipsis urbis incunabulis, tum intra urbem, tum intra suas ædes asserunt vita functos esse sepultos. Verum nos Kirchmanni amplectimur sententiam: Qui apud priscos Romanos ait, multo ante latas a Decemviris leges more quodam fuisse receptum, ut extra oppidum humarentur cadavera, exemplis id ipsum Numæ secundi & Servii Tullii Sexti Romanorum Regis comprobans. Non tamen inficiamur, à reliquis gentibus & postmodum etiam ab Imperatore Leone, cuivis sive intra sive extra muros permissum fuisse humare vita functum. Ex Historia Vetusti & novi Fœderis constat cœmeteria fuisse & intra mœnia. Ut, Davidis Regum Vatumq; maximi in arce Sion, 1. Reg. II, 10. Sanctissimum vero salutis nostræ Restauratoris corpus extra urbem in foramine uno (ex octo vel tredecim illis quæ in uno quoq; monumento excavari, Causabone teste

teste, solebant) monumenti excisi, ἐν δὲ
 ἑδέρω ἑδεις ἐπέτη, Joh. XIX, 41. *quatuor cu-*
bitorum, supra sex, est conditum. Unde
 (α) apparet potentiorum Judæorum
 reconditoria non in humo ut nostra,
 sed in petra; quo ingressus tanquam in
 cameram patebat, fuisse excavata, Marc.
 XVI, 5. (β) Cadavera maxima ex parte
 non inclusa capsis, sed ita in loculis ex-
 posita, ut inspicere ab intraturis possent
 tangique. Conf. 2. Reg XIII, 21.

§. II.

Actum funerationis dispicientibus;
 præprimis se exhibet crematio, à ple-
 risque gentibus usitata. Romani si fu-
 nera erant comburenda, finita oratione
 commendatitia per forum ut plurimum,
 ad locum cremationi destinatum de-
 portarunt, ubi consanguinitate proxi-
 mi, Magistratus autem, in funere Im-
 peratorum, accensam inferebant facem.
 Hanc gentilium νεκροκαυσίαν in populo
 DEI nonnulli in usu fuisse statuminare

ab exempl. Saulis & filiorum ejus, i Sam. xxxi, 12. 13. Asæ, 2. Cron. xvi, 14. Sedechiæ, Jerem. xxxiv, 5. Amos vi, 10. conantur. Cui tamen opinioni calculum non addimus nostrum: Concedentes quidem, Saulis *ἀνεψάλου* cadaver filiorumq; ejus corpora, flammis fuisse absumpta. Sed peculiare ob causas, inter quas hæc possunt connumerari: (α) Ne Philisteis amplius esset copia indigne habendi cadavera dicta, quæ aliquot diebus jam ignominia ab iis affecta sunt, quod facile fieri potuisset, si sepulcris fuissent illata integra. (β) Quod non iustinuere ad cadavera gravissime fœtencia exequiales obire honores. Quod etiam ignominia foret Regi, si aliquod tetrum & putridum adducerent secum. (γ) Quia Jebusitæ, ut sentit Gejerus, alieni a moribus reliquarum tribuum Israël, receptum gentibus sepulturæ modum cum hoc primo Rege introducendum duxerunt. Reliqua quod attinet exempla; non legitur in fonte combus-

busserunt *וַיִּבְרֹחַ*, ipsum (ut 1. Sam. xxxi, 12.) Sed *וַיִּבְרֹחַ* ei, quod idem est, *combusserunt in honorem ipsius vel propter aut super eum.* Ex quibus patet non cadavera Judæorum, sed aromata super ea esse combusta. Quomodo autem cæcitas gentilium, utenfilia, arma, animantia, quibus in altera indigerent vita, adjiciebat rogo; Quomodo stantes Ægyptii, alii vero sedentes, alii supinos, alii versus occasum, alii ortum humabant demortuos, jam nominamus tantum.

§. III.

Licet Maroni videatur; *Facilis jactura sepulcri.* Et aliis monentibus; *Nec damno nec pudore affici mortuos cum nihil sentiant: Cæloque tegi qui non habet urnam: Custodire etiam DEUM omnia piorum ossa,* sciamus, Ps. xxxiv, 21. Jus tamen naturæ imperare videtur, corpora vita functorum terræ esse inferenda. Illa enim docet homini ad communem matrem revertenti hujus finum non esse occludendum. A-

aspice cadaver humanum in campis projectum, ab ipsis feris laceratum aspice, distracta huc illucque membra & quæ natura detegere noluit, illa jam a bestiis propalata, atque omnium conspectui oblata intuere; Nonne indignum visu, si ejus corpore alia pascerentur animantia, cui summus rerum arbiter dominium in reliquas concessit creaturas? Spectaculum nullo modo gratum. Si jam Lex naturæ, quæ est ipsum rectæ rationis dictamen, turpia vetans & honesta mandans, ignominiosam esse dicitur à τὰ Φίαν, necessario sequitur humanationem esse honestam, jusque hoc naturæ impellere, ut homo rebus humanis exemptus, sepulturæ afficiatur honore. Hinc Ariminus:

Humano generi posuit natura creatrix

Hanc legem, ut tumuli membra sepulta tegant.

Jure quoque gentium, membra insepulta abjici, avibus exponi lanianda, palis & rotis in terrorem suffigi, nescio ubi non, loco poenæ fuit gravissimæ. Vespas.

spasianum inter supplicia retulisse summa constat, dum addendum in augmentum pœnæ conjuratorum jussit, ut projicerentur insepulti. Inter multos alios Cæsares Vitellium post multa ludibria minutissimis ictibus excarnificatum & in Tiberim tractum esse, refert Svetonius, qui & præcedens exemplum memorat. Hoc quoque Isocrates alicubi introducit Regem Argivorum Adrasten adseruisse. Ex quibus sepulturam juris esse gentium concludimus. Ex jure etiam Divino constat loco pœnæ fuisse, insepultum projici. Sic Jeroboamo propter idololatriam sepultura a summo rerum Moderatore fuit denegata. 1. Reg. xiv. ii. Jesabel propter persecutiones cædes & impietatem canibus dilanianda objiciebatur, 2. Reg. ix, 10, 35. 36. 37. Jojakim, Jer. xxii, 19. Sicut tremendum illud Numen aliis annumeravit suppliciis *ἀταφία*; sic & humationem mandavit, Gen. iii, 19. *Terra es & in terram converteris.*

§. IV.

Præterea nemo ibit inficias, quin vetustissimum sit institutum, funeris prosequi exsequias, in Israëlè omni tempore servatum, ab antiquis Romanis observatum, & à Christianis, jam ab ipsis Ecclesiæ natalibus perpetuo receptum usu, quod omnes fatebuntur, qui Historias vel prioribus gustarunt labris. In Sacro eloquio memoriæ proditur, Abraham costæ suæ Sarah funus fecisse satis amplum, juxta Hebron in spelunca agri ab Hephronè Cheteo emta, Gen. xxiii, 19. (ubi prima memoratur emtio) Ibidem postquam ex hominum vita migrarunt, conditi sunt Abraham Gen. xxv, 9. Isaac c. xxxv, 29. Rebecca & Lea c. xlix, 31. & Jacob. c. l, 13. prout ante fata præcepit c. xlvii, 30. Ubi etiam Adamum humatum esse asserit S. Ecclesiæ Doctor Hieronymus una cum suis asseclis. Alii autem serum Patrem circa montem calvariæ terræ esse

esse illatum arbitrantur, uti Augusti-
 c. CLXI, Super Gen. citante Quenst. *Ubi,*
 inquit, *sepelienda erant cadavera Patriarcha-*
rum significantia peccatum, nisi in ea terra
ubi ille postea crucifixus est, cujus sanguine
facta est remissio peccatorum. Cujus senten-
 tiæ recenset fautores non paucos ex ve-
 neranda Patrum corona Doct. Quenst.
 in A. Eccl. Sunt & quidam, qui in utro-
 que memorato loco, humani generis
 Parentem reconditum esse volunt. Qui
 Patriarcham Adamum una cum supra
 dictis tribus Patriarchis dicunt esse se-
 pultum, sententiam suam conantur statu-
 ere ex Jos. xiv, ult. Ubi vulgatus dicit:
Adam maximus ibi (Hebrone seu in Ci-
 vitate Arba) *inter Enacim situs est:* Quod
 explicant per sepultus est. Verum ex illo
 dicto neutiquam potest stare ista opinio,
 cum nec in Hebræo, nec in Chaldæo, nec
 apud LXX. Interp. v. illa (ibi situs est) re-
 periantur. In textu Hebræo hæc habentur
 verba : **וְשֵׁם חֲבֹרֹן לְפָנִים קְרִיִּים**
אַרְבַּע הָאָדָם הַגִּדּוֹל בְּעֵנְקֵי הָרִי
 B 5 Quæ

Quæsi verbum de verbo reddantur, sunt hæc: *Et nomen Chebronis antea fuit Chiriat Arbab (i. e. Civitas Arbæ) hic homo magnus inter Enacim ipse, id est asserente D. Doct. Quenst. Erat homo quidem eximius & præcellens inter ceteros gigantes, Arbe, à quo nomen accepit civitas. Parentis Primi nulla hic fit mentio, nec inter Enacim is fuit sed ante ipsos omnes. Triplex itaque error in versione vulgata commissus. (a) addendo vocem situs est, cujus ne umbella quidem in textu apparet. (β) omittendo demonstrativum אֵת (γ) nomen appellativum אֶרְבַּע convertendo in nomen proprium τῆς πρωτοπλάστῃς. Vid. Sixtin. Amam. in Antibarb. Bibl.*

§. V.

Punctum hoc finituri restat ut de causa agamus finali; Cur sc. honestè corpora nostra inferantur terræ. (a) Haud obscure hinc occurrit admonitio conditionis nostræ; quod corpus exanime terræ reddendum sit, unde ortum traxit, Eccl.

Eccl. xii, 9. *Redibit pulvis in terram quem-
admodum fuerat.* Unde pia antiquitas;
*Terra es, terram geris, terram teris, in terram
converteris.* (β) *Quia fuere Christi membra*
Eph. v, 30. *Templa & habitacula Spiritus S.*
I Cor. iii, 16. *Organa item salutaria, per
quæ piorum animæ bonum operatae sunt in
hac vita,* 2. Cor. v, 10. (γ) *Spes resurre-
ctionis.* Unde sepulcra a Teutonibus non
incongrue *Gottes æcker* dicta; in quibus
piorum reliquiæ in spem futuræ semi-
nantur messis. Vid Gerh. Hinc etiam
Prudentius, Christianns vates suavissi-
mus canit:

*Quid nam sibi saxa cavata,
Quid pulcra volunt monumenta,
Res quod nisi creditur illis;
Non mortua sed data somno.
Nam quod requiescere corpus,
Vacuum sine mente videmus:
Spatium breve restat, ut alti
Repetant collegia sensus.*

(δ) *Immunitas à laniatu vilissimorum
animantium.* (ε) *Amotio cadaverum à*

viventium oculis, ut per eam mœstitiæ
 & luctus obliviscantur. Quo refertur
 id Abrahami: *Date mihi possessionem se-
 pulcri, ut sepeliam mortuum meum* ופלו א
 facie mea. Gen. xxiii, 4. (ζ) Exclusio
 fœtoris, quem humanum cadaver præ
 cæteris post mortem exhalat teterrimum,
 uti Chytr.

*Corpus inane animæ tandem fœtore maligno
 A se abigit cunctos.*

PUNCTUM TERTIUM.

§. I.

Domum (sive subjectum in quo
 nec non ipsam formam) perscru-
 tati sumus. Jam operæ pretium
 est, ut ex his alienis recedamus ædibus,
 priora, unde huc nos contulimus, repe-
 tentes domicilia. Prisca gens mortalium
 tunus exornare suevit, non solum exu-
 viis hostium armisque; splendidiss. in-
 scriptionibus, inderdum prosa, haud
 raro ligata conceptis oratione, rerum ab-

Atavis præclare gestarum, encomia complectentibus amplissima, quæ non a deo Judæos ut Christianos observasse refert Schikh. horum cupidos remittimus ad monumenta majorum, contenti isto à Mose Epitaphio; omnibus tum in honore, tum in miseria constitutis scripto, modo rite ac studiose semper expendatur: *Et mortuus est, Gen. v, 5. bene vixisse pulcherrimum adeo cippum esse dicentes: Ut & Maimon. præclare: Fama recte factorum quæ in viva posteritatis memoria perennat, est splendidissimum Mausoleum; quodvis marmore durabilius, quavis statua pulcrius: Sed & cantus & parentationes etiam post sepulturam, certis & statis diebus peregrisse superstites depredendimus. Justa item persolvisse, tum Feralia & inferias fecisse, ludos denique & Epulas ex quibus quædam inferebantur monumentis. Putabat namque stulta gentilitas iis vesci & delectari animas ex inferis reduces. Quem nefandum ritum, in Eccl*

clesiam Christianam ex gentibus irre-
 pisse, conqvestus est suo ævo S. Aug.
 Exsequiales cœnæ etiam privatim insti-
 tutæ sunt, quas apud alios in privatis
 ædibus fuisse celebratas, à nonnullis
 vero ad tumulum, constat.

§. II.

Ut apud gentes uniformis non fuerat
 lugendi modus; ita nec tempus æ-
 quale. Nos prolixitatem effugientes in
 hoc negotio, notamus tantum Grati-
 anum Imp. & alios, viduis in lugendo
 marito integrum præscripsisse annum
 & ut ante exactum tempus nemini
 nubere possent. Rationem addit B. Gerh.
*Cum, si citius nubat, repugnet honestati
 publicæ & introducat sanguinis confusionem &
 prolis incertitudinem, quin & maleficii suspi-
 cionem confirmet.* Viri etiam in Jure Sa-
 xonico, sicut & apud nos, *honestatis & vi-
 zandi scandali ergo, per integrum semestre
 tenentur a novo abstinere matrimonio.*

§. III.

§. III.

Excessus circa funerationem consistit etiamnum, sicut priscis temporibus in nimio cadaverum ornatu, ambitioso exsequiarum apparatu, & superflua summum profusione. Hinc multi ex Bacchi grege nacti occasionem genio indulgent, & libidine, luxu immoderato, variis liquoribus, quibus non aliter utuntur, quam vaccæ argentibus undis, miserrimam suam exonerant ingluviem. Hi sua temulentia gravissime DEUM offendunt summum: Quapropter tremendum illud Numen annonæ caritate aliisque pœnis, in totum quam sæpissime animadvertit orbem; ne perverfis hisce sit copia, tum se ipsos his donis perdendi Divinis, tum Creatorem offendendi suum. Supplicibus itaque nos benignissimum illum DEUM veneremur precibus, ut nobis largiatur vires, quo honestè & beatè mansiones Spiritus Sancti terræ inferre queamus.

Ve-

Velitque nos ab omnibus iis, quæ animam nostram turpissimis aspergere possunt maculis, habere immunes; ne simus tales, quales Corn. a Lapid. in Com. Ep. ad Rom. III, 13. depingit, dicendo: *Quilibet homines peccato & concupiscentia corrupti, instar sepulcri patentis, spurca, tetra, fœtida, dolosa, maledicta exhalant, proloquuntur & eructant. Guttur eorum, quasi sepulcrum patens, foeditatem, putorem & abominationem lethalem mortui cordis, quasi cadaveris intus sepulti semper exhalat. Sed sine intermissione hoc auctore suo dignum meditemur monitum:*

*Cum fex, cum limus, cum res vilissima
simus,*

Unde superbimus, ad terram terra redimus.

SOLI DEO GLORIA!

Πρὸς ἄνθρωπον νεανίσκον, τὸν ἄμφι τὰς λόγους
σπουδαῖον, καὶ εἰς τὰς ἀρετὰς
εὐδόκιμον,

Κύριε ΜΑΡΤΙΝΟΝ
ΦΛΩΡΙΝΟΝ,

ἐπὶ ἐπιφασμῶν τῶν Παλαιῶν διηλεγδόντα
καὶ εὐφραδέως διηλογιζόμενον Φίλον μου,
καὶ ὁμοχώριον προσφιλέστατον
πρωτότατόν τε.

ΣΤΥΧΑΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ.

Εὐφρονι θυμῷ συγχαίρω τέιν, ὡς εἴρησθαι
συμπαιλεῖται, ὅτι ἀσκελέως προσκαρτε-
ρέεις γε
τοῖσι λόγοισιν ἀρίστοις. Καὶ νύκε δὴ ῥα μένεις
τοῖδε ἴοι, καὶ ἐκ ἐοῦ ὅτε τῶ σέρναι ἀπάσιν
εἶναι ὡς ἐπήγνυτο παγίως μόθῳ ἀλγινόεντι.
Πασσούδη περὶ τῆς τε λόγους παιδευ-
τὸ ΦΛΩΡΙΝΕ,
ἀχολέη. Ἐνθὲν γε κλυθὸν πῶ ἔνομι' ἐσέεται.
Νῦν ὅλπερ ποιῆ ἀπόδειξιν τῆς σοφίης σου
Νῦν

Ἐκκεῖτον ἔξομόθεν δεδαῦαν. κ' εὔγε δικαίως
 Σεῖο κροῖει ἐπιχειρήσεις μὲν Πάλλας Ἀθήνη
 Ἄψ δ' αὐθίς τοι συμπληρωτ' ἀγέρωχ' ἔσσι
 χαίρω,
 κηρόθι εὐχόμεναι μὲν πάντα τελοῦσθαι αἰε.
 εἰ μὲν Παρμεδέουλα θεὸν λιανεύω ἐόν' εἶθ'
 ἀκροτάτη κορυφῇ νιφόεντα Ὀλύμπου, ὅπως λῆ
 εἰσέη θεσπεσίας σπαρδάς σέθεν εὐλογίην γα.
 κ' δ' ἀνεοῖ δὴν ἔλε ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ.

Ταῦτα Φιλίας καὶ πρῆς ἱερο
 κεν ἐξ ἐπιδρομῆς παῦρα
 προσέθηκε

MATTHIAS SALINIUS,
 Aufst. Finl.

